

Din parte-mi dar exprim aceea dorință, ca în budgetul viitoriu să se sistematizeze două posturi de paroh gr. or., adică postul sistematizat acum să se mai înmulțească cu unul, ca din fie-care ierarhie să poată fi aplicat câte unul.

Aceasta îmi iau libertatea a recomanda onorabilului ministru de războiu.

*

La aceasta a răspuns generalul *Zsoldos*, în numele ministrului de războiu următoarele:

Permit, că în armată este făcută dispozițiune în toate privințele, ca să se mulțumească lipsele și pretensiunile religionari ale membrilor fie-cărei confesiuni, aceasta e garantată în normative și se pune pond pe aceasta în tot locul.

Amăsurat reclamărei făcute anul trecut în delegațiune, ministrul de războiu a făcut dispozițiune pentru îmbunătățirea situațiunei, întâiu prin aceea, că a luat în budget sume mai mari pentru împlinirea serviciilor preoțesci militari, de altă parte a dispus, ca relațiunile de rang și înaintarea preoților militari de confesiuni deosebite, să se întempe ecuitabil cât se poate în proporțiune egală.

De oare-ce s'a sistematizat la două confesiuni (protestanți și gr. or.) câte un paroh de clasa a VIII-a și cu aceasta s'a dat ajutoriul cel mai necesariu.

Ce atinge sistematizarea oficiilor preoțesci mai înalte la comănde militare, aceasta n'ar fi motivat prin relațiunile serviciului pentru-că abia li-s'ar putea căștiga ceva de activitate.

Îmi iau îndrăzneala să observ încă, că preoțimea militară a diferitelor confesiuni nu stă nici într'o relațiune de subordinațiune una față de alta, fără stă fie-care în privința trebilor militari și militari administrative nemijlocit sub respectiva comandă militară; ear ce se atinge de trebile confesionale stă nemijlocit sub autoritatea sa superioară bisericăscă. În această privință e regulată cauza cum se poate mai bine. (Aprobare.)

Ce s'atinge de serviciul auxiliar d. e. între preoții de religiunea helvetică și augustană (luterană), aceasta, ce e drept să întemplă, dar nici când din volnicie, ci cu învoirea reciprocă a autorităților bisericăscii competente; așa în această privință nu poate obveni plănsoare.

Pentru cas de mobilizare și de războiu e provăzut pe deplin despre serviciul preoțesc. Ear după ce o proviziune mai departe mergătoare nu stă în strânsă legătură cu parațiunea armatei la războiu (Schlagferfigkeit der Armee), ministrul de războiu cu părere de rău trebuie să enuncie, că în viitoriul cel mai de aproape nu poate pune în vedere o estindere mai departe, deoarece budgetul și așa e foarte restrins și alte cestiuni foarte însemnate încă așteaptă rezolvire.

Delegațiunea a luat apoi această declarațiune la cunoscință.

Topografia satului Măidan

Dedicație P. S. S. Domnului Episcop NICOLAE POPEA

(Continuare)

Păcurarii pentru a păzi turma de lupi, au câni cu sine. Câni de oi au următoarele nume:

Cioban, un câne mare flocos.

Labeș, cu labe [talpe] mari.

Ursu e de culoare neagră.

Lupeiu cu păr vânat ca lupul.

Griveiu e griv adică pistriț.

Moza are bot cu buze mari.

Valcu are piept lat.

Ordaș șede la strungă.

Potaie este lenos, potaie.

Albu e alb.

Lupa o cățea și *Griva* earăș.

Floarea și *Floria* are mai multe colori.

Ciolac cu urechi laie [negre].

Porumbac cu păr cenușiu.

Țelaica e o cățea, carea latră în continuu zi și noapte.

Căstălan păzesce coliba.

Vulponiu are coadă stufoasă.

Curtu n'are coadă.

Ciulu n'are urechi.

Buțu este cu bot laiu.

Bujleica e un șpurghel mic.

Paris e un câne mic.

Liseiu e lis în frunte [alb].

Mureș e frumos în păr [ca fumul] și *Tisa* au nume de ape, ca să nu turbeze.

Diana și *Dudaș* știu urmări urma iepurilor și a căprioarelor.

Modol are mițe [păr ca lâna].

Modoș e comod [lenos].

Moza are glas resonătoriu.

Roșca [cu păr roșatic, de regulă câne foarte energic și dârj].

Timișan cu păr sur.

Mai sunt păstori la *boi*, la *vaci* și la *cai*.

1. Numirile boilor sunt următoarele:

Bâl și *Băloniu* [e un bou alb].

Suru și *suroniu*, *surilă*, *suran* e sur.

Priu și *Prian* colorat.

Codalb cu coada albă.

Brezu și *Brezoniu* cu fruntea albă.

Renca, *Roșcan* roșu.

Siva, *Zelea* albi suri.

Murgu, *Murgilă* negru.

Galbën.

Plava alb-galben.

Boian. *Lunilă* fâtat Luni. *Doman* fâtat Duminecă.

Virian fâtat Vinerea. *Joian* fâtat Joia. *Vênêt*. *Calea* [alb].

Chitoni [căpăținos, flocos între coarne].

Bumbac, Bica, Mărțilă [fătat Marța], *Rujan* [roșu] *Florea, Florian, Pistrilă* [pistrîț] etc.

2. Nume de vaci.

Vacilor li-să dau de comun numele zilei, în carea s'au fătat afară de Mercuri și adecă:

Lunioara sau *Lunaia, Mărțuica, Joica* sau *Joichița, Vinioara, Simbi* sau *Simba, Domnica* apoi *Suraia, Pria* și *Priana, Bêla, Codalba, Florica, Draga* etc.

3. Nume de cai:

Murgu, Bălan, Mîrgu, Mîrga, Lila, Cesar, Suran, Roibu, Vidan, Albu, Suru, Puiu, Turcu, Puica, Mila, Vrana, Lisu, Pinta și Pinteanu [cu pinteni la picioare, adecă alb] etc.

VII.

Răsboiul cu sculele și materiile de țesut

Cinstea casei și a femeii române o formează răsboiul. Nu este casă, unde să nu se afe răsboiu și cea mai urgisită de lume s'ar ținea femeia, carea nu ar sci țese în răsboiu.

Răsboiul e făcut din lemn și constă din următoarele părți: două *scenghere* sau *natre* cioplite pătrat, ce vin sprijinite de patru picioare și la capăt prinse prin scânduri, ear la mijlocul lor prin o vergeauă de fier. La capete au opritoare pentru *suluri*. La mijlocul scengherilor sunt două *cocăi*, pre cari să sprijinesce *crucelnicul* ce ține *ițele* și *briglele* (jugul); în aceasta este băgată *spata*, carea constă din dinți de lemn prinși cu ațe între *prociță* (marginile spetei) și din *babuțele* dela capăt, cari țin spata, ca să nu se desfacă.

Briglele constau din *jug* (brigle) și *policioară*, cari să țin de olaltă prin două *fiulare* în capete.

La partea dreaptă a răsboiului lângă scaun și opritoare să afiă *cinzaica*, carea constă din un lătete cu găuri multe și din altul ascuțit, ca să între în gaura din sul, iar de celalalt capăt cu jug, în care vine băgat lătetele cel cu găuri. Din partea stângă este un băt, asemenea băgat în sulul din dărăt, ce să numesce *zată*, cu carele să întinde coarda de țesut.

Sub brigle spre vatră sunt *tălpifele* băgate într'o vergea și prinse cu ațe groasă de *fuței* ițelor. Locul dela sulul dinainte până la brigle, să zice *spaț*; ear *suveica*, în carea să afiă un *sfîrcel* (o vergea de fier sau băticele subtire) pre carea să pنے țeava cu bâteala, trece prin *rost*; apoi locul dela ițe până la sulul dindărăt să zice *natră*.

Ițele să fac din ațe sau canură resucită pre *spetează* (o șindră ca o piramidă). Industria de casă să susține la noi în fie-care familie. Fetele până sunt mai mici învață a toarce, iar când ies din școală, mamele îndată le pun să țese la răsboiu sau să facă chiei, ciurătură să împistrescă gulere, pumnași, și pepturi la chimeși, sau să lucre la chiteli ori oprege; căci fata care nu scie industria de casă, nu să mai poate mărita.

Femeia română lucră la industria casei numai după ce s'a gătat economia câmpului.

După ce s'a smuls cânepa, carea e de două feluri de vară [masculinul] și de toamnă [femenina]. Cânepa

să leagă în *mănuși* sau *mănunchi* și să bagă în groape cu apă, ce să zic *topile*, unde stau 10—14 zile ca să se topească. După ce s'a scos, să uscă la soare și apoi să bate în *proșap* [un lemn crepat până la mijloc în două] cu un *năbonic* [o sabie de lemn], din aceasta bătaie, *pozdările* cad jos, ear *fuiorul* rămâne în mână. Acesta să *driglează* cu *driglul* [peptene cu dinți lungi de fier]. Din acest driglat rămâne în mână *fuiorul* bun, ear în peptene *stupa*, carea iar să mai driglează și din stupă rămâne în drigluri *călții* cari să mai driglează încă odată până rămâne în peptene firele cele mai groase ce să zic *drușăloci*.

Fuiorul și stupa să perie cu o perie cu mâneu [coadă] făcută din peri aspri de porc, și să perie până rămân fini ca mătasa, ear în perie rămân *pașteși* sau *paceșii*.

Fuiorul și stupa să torc subtire pentru *urzală* și *bâteală* în pânză și ponevi sau covoară, iar celelalte mai groase pentru saci, ponevi etc. Din toarsă să fac *motche* pre *rîșchitori* [un băt cu geamănă la un cap, ear la celalalt cu cruce]. La *rîșchiat* [facerea motchelor] să observe așa numitele *numărățuri* și *căței*. Într'o numărătură sunt 30 de fire. Trei fire din numărătură fac o *vearbă*, ear un cătel are 20 de verbe adecă 60 de fire din motcă. Aceste numărături trebuesc bine observate, și bine păzit, ca să nu să smintească, căci din acelea să sciu câte rîșchitoare de pânză s'au pus. Lungimea unui rîșchitoriu este de 3 *coți* și o palmă, [cotul să măsură dela cot începând peste vârful degetelor până la nodeiul delângă puls].

Când s'a gătat cu rîșchiatul, motchile să *nălbesc* [să fierb, ca să albească], să uscă la soare și apoi să pun pre virtelniță [o cruce din lăteți], carea stă pre un *căproniu* [un fus cu 3 picioare] și să adună *fuiorul* și stupa pre *mosoară* [țevi mari] cari sunt puse în *lietcă* [un fuscel de fier cu mâneiu de lemn, ce e ca o sulită] cu ambele capete băgate într'o *stelață* de lemn. Mosoarele la timpul său să pun pre *alergătoare* în nisce vergele [un lemn încheat pătrat].

Urzitul sau *orzitul* pânzei și al cioarecilor să lucră așa: să pun două mosoare cu torsul pre *alergătoare*; la patru mosoară să recer două mueri, la 6, trei.

Într'o grădină cu pomi, să leagă la un pom o furcă cu 2 coarne, după cari să face *rostul* [adecă să pun firele cruciș] și să întind firele după atâția pomi, de câte rîșchitoare să scie că are să vină de lungă coarda. La urzit muerile umblă una după alta, mutând *alergătoarele* și firele din mână în mână, la întors. Să crede, că pânza nu e bine a să urzi în toată ziua, ci numai *Lunia, Mercuria* și *Vinerea*, și de aceia muerile numai tu aceste zile *ord* sau *urzesc*.

Când să i-a coarda de pre pomi să pun doi fusci, preste cari firele vin cruciș și *sulul* împrejurul căruia să *învălesce* coarda.

La învălit să bat doi pari în pământ, după cari să pune sulul, pre carele să învălesce coarda, și să zice *răsboiu de învălit*. Coarda să întinde preste nisce scaune mici, ca să nu ajungă la pământ să se *ime* [mânjască].

La capătul celalalt este un vâlău în acărui capăt se află un cuniu de lemn, în care vine pus capătul corzii. Vâlăul e plin cu petri, ca coarda să steie întinsă. La sul sunt două femei, cari rostesc și au bună grijă ca să nu se strice sau încâlcească rostul, și cât să învâlesce după sulul întors cu două răstăie, atâta să mână fusceii înainte până să gată învâlitul.

Până să învâlesce pânza, se crede că pruncii cari sufer de durere de pânțec [foale] și strînsori, e bine să se șadă în vâlău, până să gată cu învâlitul.

Capătul corzii dela vâlău, se pune pre barburele securii și o muere cu un răstău dă în fire până să curmă căci a să tăia cu cuțitul sau foarfecele, se crede, că nu e bine. În vâlău încă se face afară în loc liber. După ce se gată învâlitul, urmează năvăditul. A năvădi se zice la trasul firelor [cu acul] dela capătul tăeat al corzii prin ițe și spată și acest lucru se face în răsboiul de țesut acasă; când e gata năvăditul, la care se obsearvă cu bună băgare de samă numărăturile dela rîșchiat, se înoadă firele după o vergea de fier, carea se leagă cu brâne [ațe groase] de vijluitura [scobitura] sulului dinainte, apoi se începe țesutul.

Băteala [firele ce se bat în urzială] se adună din motche cu socala sau cu ciocărcul [o roată vijluită înprejur, carea se întoarce mai repede ca socala și întoarce fusul, pre carele se află țeava, lat. tibia], în ghem sau pre țevi.

Firele, cari rămân în capătul corzii, după ce e țesută întreaga coardă se taie, și acele remășițe se zic urznic

Liuba-Iana.

(Va urma)

Ni-se cere să publicăm următoarele:

Onorată Redacțiune!

La scrisoarea Dlui Coriolan Bredicean publicată în Nr. 26 al „Foaiei diecesane“ ca răspuns la declarațiunea mea publicată în Nr. 25 al „Foaiei diecesane“, mă văd necesitat a răspunde următoarele, fără a mă estinde asupra întregului cuprins a scrisoarei Dsale.

Este adevărat, că am fost membru Dlui Bredicean în comisiunea pregătitoare a sinodului nostru eparhial din 1893, și atunci discutându-se asupra arondării cercurilor electorale ale congresului, fără îndoială ne vom fi spus și unul și altul părerile, și așa D-Sa și-a putut câștiga atunci convingerea, că eu hotărît sum contra arondării, ce se intenționează a se face, cu călcarea statutului organic.

Din anul 1893 până acuma nu s'a întâmplat ca eu în v'ro vorbire cu D-l Bredicean să-mi fiu exprimat învoirea cu arondarea intenționată cu atâta mai vîrtos, că nici nu am vorbit cu D-Sa în afacerea arondării, deci D-Sa nu a avut dreptul a se provoca la persoana mea chiar nici în cerc confidențial.

Repet, eu nici odată n'am zis cătră D-l Bredicean, că aș fi, sau sum învoit cu arondarea plănuită

Eu sum destul de lămurit în cauză, și din partea mea consider afacerea de încheiată.

Caransebeș în 28 Iunie 1895. st. v.

Ilie Curescu
deputat congresual.

Onorată Redacțiune!

Domnul deputat congresual Coriolan Bredicean în răspunsul său ddo 5 Iulie n. a. c. dat dlui deputat congresual Ilie Curescu, care răspuns s'a publicat în Nr. 26 al „Foaiei diecesane“, zice între altele următoarele: „Dealtmintrelea observ, că eu în vorbirea mea din congres nu am amintit persoane și nici când și nicăiri nu am afirmat despre frunțașii din foasta graniță ceva, ce ar învolva o duplicitate, și mă mir, că despre comunicatele confidențiale se face întrebuințare în publicitate fără autorizațiune, ceea ce n'ar fi ertat“.

Deoarece eu sunt acela carele am comunicat dlui Ilie Curescu, că dl Coriolan Bredicean s'a provocat la D-Sa, și mai la un domn (cărui încă i-am spus), ca la unii, cari s'ar fi declarat că sunt învoiti, și nu au nimica contra arondării fără privire la dispunțiunile statutului organic, în ce privește fostul confiniu militar; aflu de lipsă a declara:

1) Dl Coriolan Bredicean nu mi-a comunicat nimica confidențial, ci, la întrebarea mea, în ton și cu gesturi vii mi-a spus, că Dl Curescu, și celalalt domn, sunt învoiti; în ton și gesturi, cari au atras atențiunea și a altor domni de lângă noi.

2) Chiar confidențial — ceea ce nu stă — se-mi fie comunicat dl Coriolan Bredicean cele atinse, eu am avut datorința a împărți și a cere desluciri dela dl Ilie Curescu, căci D-Sa imediat înaintea congresului s'a declarat hotărît contra arondării. Pe dl Curescu îl țin și stîmez ca pe un om de caracter, l-am ținut incapabil de a vorbi cu mine într'un fel și cu altul în altfel; eară dl Curescu la rîndul său a lucrat cum i-a dictat simțământul său de onestitate.

3) Resping dela mine insinuațiunea, că a-și fi făcut fără autorizațiune întrebuințare în publicitate despre comunicate confidențiale.

Al Onoratei Redacțiuni

Caransebeș în 1 Iulie 1895.

Cu deosebită stimă

Dr. Traian Badescu.

Varietăți

Esamenele dela institutul teologic-pedagogic s'au finit Mercuri. Prea Sănția Sa Domnul Episcop diecesan, Nicolae Popea, sub acărui presidiu au decurs esamenele, și de astă-dată ne-a convins despre viul interes, ce-l are pentru crescerea viitorilor preoți, învățători și învățătoare. Prea Sănția Sa, ca bărbat devotat sciințelor și cu inimă pentru poporul nostru, prin fel de fel de întrebări făcute la fie-care studiu, a căutat să se convingă despre progresul făcut în studii și despre temeinicia celor învățate și tot așa prin fel de fel de sfaturi, la ori-ce ocaziune binevenită, căuta să pună la inimă elevilor practicarea învățăturilor câștigate în școală.

Ca ceva nou la esamenele noastre a fost espunerea lucrurilor de mână ale elevelor dela institutul pedagogic.

Lucrurile espuse au mulțămît pe vizitatori. Dșoara profesoara M. Dimitrieviciu poate fi mândră de progresul, ce l-au făcut elevele.

Esamele au fost ospitate de mai mulți binevoitori de ai institutelor noastre, așa de Prea Cuvioșia Sa părintele Arhimandrit *Filaret Musta*, de P. O. D. Protopresbiteri *M. Popoviciu* din Orșova, *A. Ghidiu*, Adm. protop. *Aureliu Drăgan*, Părintele *Șandru* din Teregova, D-l asesor consistorial *I. Ionaș*, învățătorii *S. Liuba*, *A. Bărboniu*, *S. Ionaș* ș. a.

Resumăm în următoarea sporiul făcut de elevii acestui an școlariu. La pedagogie au obținut în cursul I calculul general: *eminentă*: Sol. Balint, Ioan Deheleanu și Cornelia Drăgălina; *primă* au 12 elevi; *secundă* 12. În cursul II au *eminentă*: Ioan Cioc, Ioan Dorca, Alesandru Liuba, Pavel Miclea, Ioan Naia și Eva Ogrin; 20 elevi au *primă* și 2 *secundă*. În cursul III au eșit *eminenți*: Mihaiu Cristescu, Iancu Străin și Aurora Liuba; 10 au *primă* și 6 *secundă*. La teologie au obținut în cursul I Ioan Buliga, Dimitrie Cioloca, Valeriu Dabiciu, Alesandru Guga, Valeriu Petroviciu calculul general *eminent*; 4 elevi *bun*; 3 elevi *suficient*. În cursul II sunt *eminenți* Iosif Birta, Iancu Ișfan; 4 elevi au *bun*; 7 *suficient* și un elev *nesuficient*. În cursul III are calcul general *bun* 1 elev și *suficient* 9 elevi.

Prea Sântia Sa Domnul Episcop s'a despărțit de elevi cam cu următoarele cuvinte:

Cu ajutorul lui Dzeu am ajuns la încheierea anului școlastic. Dar de sine se nasce întrebarea că cum, cu ce rezultat s'au terminat esamele, pentru că dela acest rezultat, fie el pozitiv sau negativ atârnă împlinirea sau neîmplinirea aspirațiunilor voastre, împlinirea sau neîmplinirea așteptărilor profesorilor vostri, a superiorilor vostri, a bisericii și a națiunii noastre. Eu judecând după rezultatul acestor esamene, după respunsurile date de voi, apoi mă aflu și acuma în plăcuta poziție de a zice, că rezultatul în general e bun, pentru că unii dintre voi au dat respunsuri foarte bune, alții au dat respunsuri bune și acestia sunt cei mai mulți, iar alții din norocire cei mai puțini au dat respunsuri nesuficiente. Combinând respunsurile toate eu nu pot zice alta decât că rezultatul esamenelor e în general bun, și pe mine mă mulțămesc. Alta e judecarea și clasificarea dlor profesori, cari v'au avut în decursul anului întreg înaintea ochilor, v'au cumpănit toate însușirile și silințele.

Iubiților, trei momente se nu le perdeți din vederile voastre, întâiu se vă trageți bine sama cu diligența, pentru că dacă e deosebire între rezultatul arătat de unii și de alții, eu cred că cauza e diligența, adică unii au avut multă silință alții mai puțină. E prea adevărat iubiților, că atârnă mult dela talentul, cu care e înzestrat fie-care dela Dzeu; dar eu reduc, atribui progresul, cultura diligenții omului. De aceea vedem de multe ori, că talente bune, dacă se negliă se perd, și din contră că talente mici întrec pe cele mari, prin urmare prin silință, prin

muncă constantă ajunge omul rezultatul dorit, la scop, de aceea ziceau cei bătrâni „labor asiduus omnia vincit.“ Acesta este primul moment.

Al doilea moment este ca se îngrijim foarte bine, ca se nu dăm uitării ceea ce am învățat. Voi știți, că precum toate în lume sânt mărginite așa și mintea omului, prin urmare se repetăm adeseori ce am învățat, ca se nu uităm, căci știți, ce ziceau și cu privire la acest moment bătrânii: „repetitio est mater studiorum.“

Al treilea moment este, ca se urmăm ceea ce am învățat. Totul e zadarnic, dacă nu urmăm învățăturilor celor frumoase și bune și folositoare.

Eu cred, că voi momentele acestea, ce le cunoașteți, le veți întipări adânc în voi și în inimile voastre. Se mulțămim lui Dzeu, că v'a întărit puterile spirituale, că în decursul anului ați putut împlini datorințele voastre. Se mulțămim totodată și Dlor Profesori, cari și-au dat mare trudă și osteneală cu voi în decursul anului, până când v'au instruat și învățat și v-au făcut se cunoașteți învățăturile bune, frumoase și folositoare, cari au îngrijit de voi în toată privința ca nisce părinți adevărați.

Cugetați asupra acestora iubiților, simțiți poziția voastră cea frumoasă, însuflețiți se fiți de chemarea voastră cea înaltă — fie ca preoți, fie ca învățători și învățătoare, — căci numai așa veți deveni fii adevărați, credincioși și bravi ai bisericii și națiunii.

Împărtășindu-Vă binecuvântarea mea arhierască doresc, ca prea bunul Dumnezeu se vă iee în scutul său și se vă ducă în pace la vetrele părinților vostri.

De învățători la școalele comunale din *Ilova* și *Pecinișca* sunt denumiți Domnii *Petru Tatu* și *George Hordea*.

Sciri personale. Eruditul nostru veteran Magnificența Sa D-I *Vincentiu Babeș* au sosit în Caransebeș astăzi Sâmbătă în 1/13 cu trenul dela 10^{1/2} oare a. m. și se re'ntoarce de seară la Budapesta.

— Domnul *Pavel Pop*, căpitan al regimentului Nr. 8 de honvezi, pensionându-se după serviciu de 40 de ani, s'a înaintat la rangul de *major* reg. ung.

Himen. Domnul *August Câmpeanu* silvicultor la Comunitatea de avere a fostului regiment confiniar romano-banatic Nr. 13 din Caransebeș, la 18/30 Iunie și-a încredințat de soție pre amabila D-șoară *Septimia*, fiica Dlui *Teodor Radu* avocat și fost jude de tribunal. Felicitările noastre!

Reuniunea învățătorilor români din diecesa Aradului, divisiunea bănățană, în conferința prealabilă ținută la Timișoara în 7 Iulie st. n. a decis, ca adunarea ei generală de ast an se se țină în 8 și 9 August st. v. în Timișoara, și că la jubileul reuniunii învățătorilor din diecesa Caransebeșului, cu care ocaziune se va desvâli

monumentul ridicat întru amintirea lui *Constantin Diaconovici-Loga*, reprezentanții tuturor cercurilor, reuniunii Aradane-Timișorene se întrunească la Caransebeș într-o singură deputațiune, carea să salute reuniunea iubilantă și să reprezente la festivitățile de acolo reuniunea bănățană a diecesei Aradane.

Mormântul unui străbun de ai noștri descoperit în Dobrogea. Făcându-se săpături noi la Adamclissi în o afunzime de doi metri s'a găsit o lespede ce acoperea un mormânt cu următoarea inscripțiune latină bine conservată: „Zeilor nemuritori, Luciu Emiliu Verus din legiunea XIII gemină, a trăit 9 ani și 8 luni cu Elia Marchina, nevasta sa. Modestus Emilius Verus, în timpul proconsulului Emilius Verus, fiului din partea tatălui. A binemeritat dela tată!” Această inscripțiune datează deci din secolul al 3-lea după Cristos și este pentru noi și din acel punct de vedere de deosebit interes, căci legiunea a XIII, căreia aparținea Luciu Emiliu Verus, a fost una din acele legiuni romane aduse de Împăratul Traian în Dacia, care mult timp a stat în părțile noastre în garnisoană precum documentează între altele și mulțimea de cărămizi cu inscripțiunea LEG. XIII GEM. ce se află prin diferite părți ale Bănătuții și Ardealului. Este de crezut, că Legionariul nostru, după ce s'va fi împlinit serviciul militar prin Dacia, ca veteran Timișan se va fi așezat la Adamclissi, unde a și murit, ori că a fost trecut Danubiu sub Aurelian. E de observat, că pe acel timp, adecă prin secolul al III-lea provincia *română*, Dobrogea de dincolo de Dunăre, era o frumoasă și populată provincie a imperiului roman până ce nu veniră barbarii asiatici, cari prefăcură toate în ruini și cenușă.

Călătorie științifică. D-l profesor Dr. *Gustav Weigand*, directorul seminariului român dela universitatea din Lipsca, a plecat în călătorie științifică prin părțile române din *Bănat*. Scopul urmărit de eminentul profesor german este, de a studia elementul daco-român în limba românească. Călătoria va ținea aproape trei luni de zile și după terminarea ei, D-l Weigand va merge pentru câteva zile la București. Foarte ne vom bucura, dacă vom avea onoare a saluta pre distinsul etnolog în Caransebeș pe la finea lui August, pre când se vor esecuta aici festivitățile proiectate.

Distincțiune. Dl V. A. *Urechia* a obținut de la Regele Carol titlul de oficer al ordinului „Steaua României.”

„Dreptatea” carea apare la Timișoara în fie-care zi de lucru, dela 1/13 Iulie încolo se va eda în *format mare* de două foi, iar prețul de abonament pre an se va reduce dela 12 fl. la 10 fl.

Pictorii români C. Artachino și Stefan Luchian au primit din partea direcțiunii regiei monopolurilor statului însărcinarea de a decora vapoarele cumpărate de regimul român cu zugrăvirea panoramei monumentului Castelul Peleş dela Sinaia, cu giuvera mănăstirei Curtea d'Arges, cu mănăstirea Tismana, regina Mănăstirilor, și cu biserica Trei-Erarhi din Iași. Numiții domni pictori

au plecat deja la localitățile respective pentru a face studiile de lipsă. Alți pictori au se zugrăvesc alte vederi interesante din țară. Dar la noi, la cei de dincoaci ce se face? A.

Drumul de fer Vêrșeș-Logoj-Valea-Mureșului. Concesionariul acestei linii, baronul George *Stoianoviciu*, după ce i-a succes a pune în lucrare construirea părții sudice a acestei linii, adecă secțiunea, Vêrșeș-Gătaia, unde noaua linie se încrucișează cu linia Bocșa-Voitec-Timișoara, acum s'a rezolvat a se prinde numai decăt de continuarea lucrărilor până la Logoj. De câte-va zile încoaci în centrul comitatului nostru au venit o mulțime de ingineri, cari sunt ocupați cu stabilirea definitiva a trasei. Pe linia *Caran-Sebeș-Hașeg* lucrările asemenea se vor începe în curând, iar pentru linia *Caran-Sebeș-Bocșa* încă în decursul acestei luni se va cere concesiunea pentru întreprinderea lucrărilor speciale de proiectare. A.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de învățătoriu dela școala confesională gr. or. română din *Mărghita-mare*, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Salariu fix 200 fl. v. a.
2. Pentru 16 metri de lemne, din cari se încălzesc și sala de învățământ 48 fl.
3. Paușal scripturistic 7 fl.
4. Pentru conferințele învățătoresci 10 fl.
5. 1½ juger de pământ arătoriu.
6. 12 hectolitri de grâu.
7. 6 hectolitri de cucuruz.
8. Cortel liber cu grădina de legumi.

Recurenții calificați sunt avisați a-și trimite recursele lor ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial, oficiului protopresbiteral al Vêrșeșului în Srediștea-mică, via Versecz, și a se presenta în atare Duminecă sau sêrbătoare în s. biserică.

Mărghita-mare, în 18 Iunie 1895.

[48] 1—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Licitațiune minuendă

Pre basa încuviințării venerabilului Consistoriu diecesan ddto 15 Iunie a. c. Nr. 1670 B. se escrie licitațiune minuendă pentru lucrările de renovare din lăuntru și din afară a bisericei din comuna *Goruiă*, cu prețul de esclamar 5073 fl. 15 cr. v. a. în care sumă se cuprinde tot materialul recerut, cu lucrul de zidariu, lemnariu și măsariu.

Licitațiunea se va ținea în școala din Goruia în 20 Iulie (1 August) a. c. la 11 oare antemeridiane.

Reflectanții vor avea a depune la începutul licitațiunii 10% vadiu în bani gata, sau hârtii de valoare.

Planul și specificăciunile de spese și măsuri se pot vedea ori și când la oficiul parohial din Goruia.

Să vor admite ca licitanții numai oameni probați, de omenie, și esperti.

Goruia, în 22 Iunie st. v. 1895. 1—3 [49]

Mateiu Popoviciu
preot și președ.

Aureliu Popoviciu
not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Publicațiune

Să aduce la cunoscință publică, cumcă pământul fundațiunii școalei confesionale gr. or. rom. „Ecatarina Iancu” din Ghilad, constătătoare din 60 de jugere catastrale parte pământ arătoriu parte fânaț aflătoare în călcătura „Gaiul-oacheș” lângă hotarul comunei Offsenița, să va esarenda pe 3 ani pe calea licitațiunii publice.

Licitațiunea se va ținea în 16/28 Iulie a. c. la 10 oare ante-meridiane în sala școalei gr. or. de prunci din loc; până la acest termin se pot trimite și oferte.

Înainte de licitațiune se vor publica condițiunile de licitațiune și de arândă.

Prețul de esclamațiune e 600 fl. v. a de după care sumă licitanții vor depune înainte de licitațiune 10% ca vadiu.

Ghilad, din ședința comitetului parohial, ținută la 21 Maiu (2 Iunie) 1895. 2—3 [47]

Aureliu Dragan
președ. com. par.

Romulus Biora
not. șed.

Concurs

Conform ordinațiunii consistoriale ddo 28 Aprilie 1895 Nr. 1028 se escrie concurs pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. ort. română din Soceni protopresbiteratul Bocșa-montană, cu termin de recurgere până în 30 Iulie (11 August) a. c. alegerea însă se va ținea în 13/25 August a. c., după sevârșirea sântei liturghii.

Emolumentele sunt:

1. Salariu anual în bani gata 400 fl.
2. Paușal pentru scripturistică 6 fl.
3. Pentru participarea la înmormântări 10 fl.
4. Cortel liber cu gradina și două jugere pământ estravilan.

Dintre recurenți va fi preferit cel cu cunoscința muzicii vocale cu scopul de a înființa și conduce un cor.

Alesul învățătoriu este obligat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua pe școlari în cântările

rituale, a compune socoțile bisericesci, școlare și fundaționale și a purta agendele comitetului și sinodului parohial.

În fine dela recurenți se poftesce, ca înainte de alegere se se presinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică.

Recurenții sunt avisați ca recursele lor, ajustate cu cele de lipsă și adresate comitetului parohial din Soceni, se le înainteze oficiului protopresbiteral gr. ort. rom. din Bocșa-montană.

Soceni, din ședința comitetului parohial ținută în 20 Maiu 1895. 2—3 [45]

Pentru comitetul parohial

Ales. Crăciunescu
președ. com. par.

Traian Stoica
not. com. par.

În conțelegere cu mine *Maxim Popoviciu* ppresbiter.

Licitațiune minuendă

Pre baza încuviințării Ven. Consistoriu diecesan ddo 3 Iunie a. c. Nr. 1561 B. se escrie licitațiune minuendă pentru reedificarea corului s. biserici gr. or. din Voivodinț cu prețul esclamării 973 fl. v. a.

Licitațiunea se va ținea Duminecă în 9 Iulie a. c. st. v. la 11 oare a. m.

Reflectanții binevoiască a se presenta la terminul indicat în comună, depunând vadiul de 10% sau în bani gata sau în hârtii de valoare din prețul esclamării.

Planul și specificațiunea de spese, precum și condițiunile de esclamare se pot vedea la presiul comitetului parohial din loc.

Resultatul licitațiunii numai după aprobarea lui din partea Ven. Consistoriu întră în putere de drept.

Voivodinț din ședința comitetului parohial ținută la 11 Iunie 1895.

[38] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Nr. 362 F. G. 1895.

Concurs

Spre conferirea de stipendii noave din „Fundațiunea lui Gozdu” pe anul școlastic 1895/6 pentru studiile mai înalte se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenții se documenteze cu documente originali sau autenticate de notariul public:

că sunt fii de cetățeni ungari și se țin de biserică ortodoxă orientală română, spre care scop se cere ca pe lângă atestatul de botez se alăture și adeverința dela parohul respectiv, că și în presinte sunt greco-orientali;

că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, ceea-ce frecuantții dela gimnasia se docu-

menteze cu atestat despre anul școlastic 1894/5, ear cei dela facultăți cu indice despre toate cursurile ascultate; că nu sunt în stare a se susține la studii din averea proprie sau a părinților lor.

2. Cei-ce vor să studieze la vre-un institut afară din patrie au să-și esopereze concesiune ministerială.

3. Petițiunile instruate cu documentele necesare sunt a se adresa la reprezentanța fundațiunei lui Gozsdu (Budapest, király u. 13 sz.) până la 1 August, a. c. cal. n.

4. Totodată să provoacă stipendiștii actuali ca până la termenul susindicat să arete rezultatul studiilor din anul școlastic 1894/5, căci altcum li-se va sista stipendiul.

5. Petițiunile, cari nu sunt instruate cu documentele amintite în concursul present sau sosite după termenul scris, nu să vor lua în considerare.

Din ședința reprezentanței fundațiunei lui Gozsdu ținută în 24 Martie, 1895. n.

Estradat prin

George Bogoeviciu,
notariu.

[42] 3—3

Concurs

Să escrie concurs pentru postul învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din Rusova-noaue, protopresbiteratul Bisericei-albe, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.“

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 73 fl. 50 cr.
2. pentru 20 metri de lemne, din care are a se încălzi și sala de învățământ 48 fl. 20 cr.
3. paușal scripturistice 4 fl.
4. Pentru conferințe și adunările generale 10 fl.
5. Pentru 56 Kile lard 25 fl. 50 cr.
6. Pentru 56 Kile sare 6 fl.
7. Pentru lumini 5 fl.
8. Pentru facerea socoților bisericesci și ale cultului 5 fl.
9. 2 jugere 600 stângeni pământ arătoriu clasa I. și intravilanul de 300 stângeni .
10. 17 Hectolitre cucuruz.
11. 9 Hectolitre grâu.
12. Cortel liber.

Recurenții calificați sunt avisați, ca recursurile lor ajustate cu documentele prescise, și adresate comitetului parohial, să le subștearnă oficiului protopresbiteral în lam în termenul de sus.

Recurenții au a se infățișa în sânta biserică locală în vr'o Duminecă sau sərbătoate.

Rusova-noaue în 10 Iunie 1895.

[43] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine Filip Adam protopresbiter.

Concurs

Pre basa ordinațiunei cons. ddto 28 November 1894 Nr. 3071 B. să escrie concurs pentru parohia vacantă.

de clasa a III din Rusova-noaue, protopresbiteratul Bisericei-albe, cu termin de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană“.

Emolumentele sunt:

1. Sesiunea parohială, cu plațul parohial și grădina estravilană.

2. stola usuată.

Recurenții calificați sunt avisați, ca recursurile lor ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial, să le subștearnă oficiului protopresbiteral din lam în termenul de sus.

Recurenții au a se infățișa în s. biserică în vr'o Duminecă sau sərbătoare.

Rusova-noaue în 10 Iunie 1895.

[44] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine Filip Adam protopresbiter.

Concurs

Pentru postul învățătoresc de la școala poporală comunală din Borlova, se deschide concurs cu limbă de propunere română și maghiară.

Emolumentele:

1. 400 fl. salariu.
2. 24 metrii lemne de foc.
3. Locuință și grădină.
4. Dela fiecare înmormântare 20 cr.

Recursurile timbrate, scrise în limba ungurească, adresate la Înaltul Ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiunea publică sânt a se subșterne până în 30 Iulie 1895 comitetului administrativ al comitatului Căraș-Severin.

Învățătorul denumit are a implini și funcțiunile bisericesci gr. or. rom.

Recurenții au a se infățișa în persoană la inspectorul reg. ung.

[39] 3—3

Licitațiune minuendă

Pe basa incuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan ddto 30 Maiu a. c. Nr. 1514 să escrie licitațiune minuendă pentru acoperirea de nou cu tinichea a turnului bisericei din comuna Biniș, protopresbiteratul Bocșei-mont. cu prețul de esclamară 389 fl. 40 cr. v. a.

Licitațiunea se va ținea în școala din Biniș în 2 Iulie a. c. la 2 oare p. m.

Reflectanții vor avea a depune la începutul licitațiunei 10% vadiu în bani gata sau în hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea de spese și măsuri se pot vedea ori în ce zi la oficiul parohial din Biniș.

Se vor admite ca licitanți numai oameni de omenie și esperti.

Biniș, în 13 Iunie 1895.

[41] 3—3

George Avram,
preș. com. par.

Vasilie Bojinca,
not. com. par.

